

Tetraplegikirurgi Ny nasjonal behandlingstjeneste

"Norwegian Tetra Hand Surgical Team" utenfor Universite de Paris. Fra ve.: Kristine Lindemann, Leiv Hove, Rakel Gudmundsdottir og Eivind Strandenes.

Verdens eldste kirurgiske dokument, «The Edwin Smith Surgical Paper», datert tilbake til ca år 3000 før Kristus, omhandler bl.a. en kasuistikk om en ung mann som hadde «brekket nakken og blitt lam i armer og ben». Denne pasientgruppen var inntil for få ti-år siden avhengige av hjelp til alle funksjoner. Professor i ortopedisk kirurgi ved Gøteborgs universitet, Erik Moberg, lanserte midt på 1970-tallet et behandlingsopplegg med muskel- og senetransposisjoner som åpnet nye muligheter for disse pasientene.

Flertallet av pasientene med cervikale, spinale skader har skadenivå omkring C5/C6. Det betyr at de har funksjon i noen få muskler på overekstremitetene (biceps, brachialis, brachioradialis og evt. 1-2 håndleddsstrekkere). De mangler imidlertid funksjon i triceps og hånd. Prinsippene for den funksjonsforbedrende

kirurgien er å gjenskape triceps-funksjonen (strekkeevne i albuen) og rekonstruere gripefunksjon (aktivt eller passivt grep avhengig av antall tilgjengelige muskler).

I forbindelse med av Spinalenheten ved Haukeland Universitetssykehus ble etablert sist på 1990-tallet, fikk vi utfordringen om å etablere et operativt tilbud til disse pasientene. Vis startet primært opp med operasjoner for pasienter i Helse-Vest. I 2003 inngikk vi avtale også med Sunnaas Sykehus om å operere deres pasienter. Teamet fra Bergen har i disse årene besøkt Sunnaas 2-4 ganger pr år for å vurdere pasienter for operasjon. Nå vil også Spinalenheten ved St Olav bli inkludert i denne reisevirksomheten. Senere evt. også Tromsø.

Pasienter som evt. er aktuelle for operativ behandling, bør

henvises til den regionale spinalskadeenheten (St Olav, Sunnaas og Haukeland) hvor vi vil vurdere dem for operativ behandling. Den postoperative rehabiliteringen vil foregå ved de regionale spinalskadeavdelingene.

Fra januar 2012 har vi fått nasjonalt ansvar for kirurgisk behandling av denne pasientgruppen. Departementet har gitt oss det velklingende navnet «Nasjonal behandlingstjeneste for funksjonsforbedrende kirurgi på overekstremiteten ved tetraplegi». Den offisielle åpning vil foregå den 3. mai med etterfølgende dagseminar, valg av nasjonal styringsgruppe og fastsettelse av nasjonale retningslinjer for behandling.

Leiv M. Hove
Ortopedisk avdeling
Haukeland Universitetssykehus